

Jaunuolis ir Mirtis

Jaunuolis stovėjo ant gyvenimo slenksčio. Visas pasaulis gulėjo prieš jį. Jis spindėjo ir mirgėjo saulės spinduliuose ir kvietė pas save. Akimirka jaunuolis stovėjo nejudrus ir akis pridengęs nuo akinančios šviesos. Nuostabus džiaugsmas atbudo jo krūtinėj. Viskas, ką jis buvo svajojęs, ko ilgėjęsis, visa dabar šitai stovėjo didinga ir gražu prieš jį.

Jis išėjo į pasaulį. Jis žingsniavo per žydintį gojų, kur pakelėj skleidėsi gėlės ir oras buvo persunktas saldžiu kvapu. Jis prie kiekvieno žingsnio sustodavo, nusiskindavo gražiausius žiedus ir priglausdavo prie savo krūtinės. Ir kiekvieną kartą, kai tik jis nuskindavo šviežią, gražią gėlę, jis savo krūtinėje pajausdavo vis labiau ir labiau kylantį džiaugsmą.

Bet pusiaukelėje kelionės jį sutiko Mirtis. Ji pabučiavo jaunuolio kaktą ir pasakė:

— Sek mane. — Ir kai Mirtis šituos žodžius ištarė, jaunuolis pajuto palei savo veidą šaltą dvelktelėjimą, lyg būtų geležinė ranka sugniaužusi jo širdį. Jis baimingai apsidairė, it ieškodamas pagalbos, pakėlė savo ranką prieš Mirtį ir virpančiu balsu pasakė:

— Duok man dar truputį laiko, aš esu jaunas ir pasaulis mane šaukia. Tu regi, kaip gražiai jis spindi. Žiūrėk, kokius nuostabiai gražius žiedus jis nešasi savo glėby. Duok man dar truputėlį laiko ir aš tau atnešiu gražiausią gyvenimo žiedą.

Mirtis vėl pažvelgė į jaunuolį ir jos širdis atslūgo, kai ji pamatė jo baimę.

— Aš duodu tau dar truputį laiko, eik į pasaulį ir atnešk man gyvenimo gražiausią žiedą. Jo taurelė balta ir tyra. Ir kai aš paimsiu jį į savo ranką, jis nenuvys, bet augs ir žydės. Eik, atnešk man gražiausią gyvenimo žiedą.

Mirtis pranyko ir jaunuolis nužingsniavo tolyn. Jis skubėjo, nes baimė jį gynė. Užlipo ant aukšto kalno, kur pasaulis prieš jį išsitiesė, ir apsižvalgė. Jis pamatė gražius sodus, kurių išdidžios gėlės savo taureles saulės spinduliuos lingavo. Jos buvo šviesesnės už šviesą ir jų spindesys jį akino. Jis įžengė tarp gėlių ir iš tūkstančio išrinko tąją, kurios taurelė puikiausiai suformuota.

Jaunuolis grįžo atgal į gojelį, kur jį buvo sutikusi Mirtis, ir žengė prieš ją. Padavė jai baltą gėlę, sakydamas:

— Aš atnešiau tau gražiausią gyvenimo žiedą. Jo vardas Grožis. Paimk mano dovaną ir duok man laisvę.

Mirtis paėmė ją į ranką ir su užuojauta nusišypsojo.

— Tokių gėlių daug, — pasakė ji, — ir kiekvienas, kuris eina pro ją, mato jos grožį. Tavo rankoje ji buvo skaisti ir graži, bet mano rankose nublunka jos spalva ir nuvysta jos grožis. Sek mane — Ir Mirtis numetė suvytusią gėlę.

Jaunuolis atsiklaupė prieš Mirtį.

— Duok man truputėlį dar laiko, aš jaunas ir gyvenimas mane šaukia. Aš dar neturėjau laiko gyventi. Jeigu tu man dar duosi truputį laiko, aš tau atnešiu gražiausią gyvenimo žiedą.

Mirties širdis vėl atsileido ir ji pakėlė jaunuolį.

— Eik į pasaulį ir atnešk man gražiausią gyvenimo žiedą. Bet įsidėmėk, kad tu man rastum tikrąjį, tą, kuris mano rankoje nenuvystų.

Ir mirtis pranyko.

Jaunuolis skubėjo tolyn. Jis skubiais žingsniais leidosi į lygumą ir dairėsi aplinkui. Jis matė sodus, kur baltos gėlės ant savo išdidžių stiebelių siūbavo, bet nė viena jo akims nebuvo pakankamai graži. Jis visėjo tolyn ir pagaliau priėjo sodą, kur pavėsyje didelių medžių vienišos mažos gėlelės žydėjo. Jos spaudė savo glėžnas taureles prie

žemės, bet ant vieno mažiausio vainiklapio spindėjo tyras rasos lašelis. Jaunuolis nuraškė gėlę ir nuskubėjo atgal į gojelį.

— Aš radau gražiausią gyvenimo žiedą, — sušuko jaunuolis ir ištiesė Mirčiai gėlę. — Jos vardas — Gerumas. Ant jos taurelės spindi rasos lašelis, užjautimo ašara. Paimk mano dovaną ir duok man laisvę.

Mirtis paėmė gėlę į savo ranką ir užjaučiančiai nusišypsojo.

— Šitos gėlės retos, — pasakė Mirtis, — ir rasos lašelis ant jos vainiklapio tyras, bet žiūrėk, kaip lašelis ima drumstis ir kaip gėlės žiedlapiai raukšlėjasi. Sek mane. — Ir Mirtis paleido žiedą ant žemės. Bet jaunuolis puolė prieš ją.

— Duok man dar truputį laiko, aš tau atnešiu gražiausią gyvenimo žiedą, net jeigu jis būtų ir pasaulio pakraštyje. Aš esu jaunas ir gyvenimas mane šaukia, aš dar neturėjau laiko gyventi. Jeigu tu man dar truputį duosi laiko, tai aš tau atnešiu gražiausią gyvenimo žiedą.

Mirties širdis dar kartą suminkštėjo. Ji pakėlė jaunuolį ir pasakė:

— Eik dar kartą į pasaulį ir atnešk man gražiausią gyvenimo žiedą, jeigu tu jį atrasi, būsi laisvas. Tik žiūrėk, kad šįkart tu rastumei tikrąjį, tą, kuris mano rankoje nenuvystų.

Ir vėl Mirtis pranyko.

Jaunuolis keliavo tolyn, jis bėgo lyg dėl savo gyvybės, nes baimė jį gynė. Jis vėl bėgo tolyn ir nesuskaitoma daugybė sodų praskriejo pro jį. Jis matė išdidžius žiedus aukštais stiebais, kurie saulės spindėjime žibėjo. Jis matė balkšvus, drovius žiedelius, kurie slėpėsi medžių pavėsyje, bet jis nematė nė vieno, kuris jo akyse būtų pakankamai gražus. Pagaliniu pranyko visi sodai ir gėlės ir jis pateko į didelę dykumą, kur neaugo nė viena vienintelė žolėlė. Argi jis bus priverstas grįžti tuščiomis rankomis? Argi jis turės atsistoti prieš Mirtį ir pasakyti: „Aš perėjau visą pasaulį, bet tokio žiedo, kuris tavo rankoj nesuvystų, aš niekur neradau. Imk mane, tu mane nugalėjai.“

Jaunuolio galva nusviro ant krūtinės ir gilus atsidusimas prasiveržė pro jo lūpas. Jis puolė ant žemės ir karštos ašaros bėgo ant sauso smėlio. Bet kai jis vėl pažvelgė, jis pamatė prieš save puikią gėlę. Jaunuolis pakilo. Virpančiomis rankomis nurėškė žiedą ir rūpestingai nusinešė jį į gojelį pas mirtį.

— Aš atnešiau tau gražiausią gyvenimo žiedą, — pasakė jis ir atsiklaupė ant kelių prieš Mirtį. Jo akys spindėjo lyg karščiuojant. — Ji augo viena tyrlaukių smėlyje. Jos vardas — Žmogaus Siela. Paimk mano dovaną ir duok man laisvę. Mirtis paėmė žiedą iš jaunuolio rankų, savo lūpomis palietė jo baltą taurelę ir nusišypsojo. Ir gėlėlė jos rankose dar gražiau sužibėjo, kaip anksčiau.

— Tu radai gražiausią gyvenimo žiedą, — pasakė mirtis. — Jis išsprogo iš tavo paties krūtinės. Tavo baimė pagimdė jį ir nuo tavo ašarų jis pražydo. Žiūrėk, koks jis puikus. Dabar tu laisvas, jaunuoli.

Ir Mirtis paėmė jaunuolio ranką ir nuvedė jį prie Gyvenimo Vartų. Nuostabi šviesa apsupo jo veidą. Jis nugalėjo Mirtį ir laimėjo Amžiną Gyvenimą.

Analizuojant alegorinį pasakojimą vertėtų aptarti:

1. Ką, kaip išpirką už galimybę gyventi, jaunuolis nešė Mirčiai?
2. Kodėl nei grožis, nei gerumas nėra amžini?
3. Kaip suprasti pasakojimo pabaigą – jaunuolis mirė ar ne?